

VIẾT CHO NGƯỜI "ĐÃ CHẾT"

(Bài 16)

*/ Chuyện đời xưa.

Về VN sao thấy mọi sự lung tung quá! Cái đầu bị chao đảo theo số phận Âu Cơ từ tối hôm trước nên chữ nghĩa cũng thành rối loạn. Không thể nào tìm được nổi "bình an" vẫn BỊ Uyên Thao cầu chúc. Nếu là nhà phê bình văn chương, đọc những dòng trong chuyện kể hôm nay sẽ nhận ra tức khắc tâm trạng mịt mờ đó của tôi.

Thế rồi, nghĩ, nếu không viết thì biết chia xẻ với ai để tìm an ổn (dù ảo tưởng)?

Câu chuyện về Âu Cơ rõ ràng đánh gục được "người đàn bà thép" này.

Tháng 2/2016, cho chào đời Bi Kịch Một Nhà Văn, tôi đã ghi xuống nơi Lờ Tựa:

Chữ nghĩa là điều gằn gỏi và dễ dàng nhất cho tôi phơi trải mọi nỗi niềm trong cuộc sống, nhưng quả thật, để mở đầu cho những giòng cuối cùng của đời mình thì thật là điều rất khó, khó hơn bất cứ tác phẩm nào trước kia tôi đã viết ra.

Dù vậy tôi không thể ngừng ngồi vào bàn viết, bởi vì mọi thứ rồi sẽ trôi vào quên lãng trong khi trái tim tôi vẫn cứ uôm mủ cho đến ngày cùng cuộc đời... Tôi phải mở cho xong cơn bạo bệnh hiện tại. Chẳng ai làm được điều đó, trừ ra Thượng Đế, dù rằng cũng đáng Thượng Đế này đã từng ngoảnh mặt theo những thống khổ dồn dập trên đủ mọi phía tôi phải đối diện suốt một năm qua.

*Tuy nhiên biết mở cách nào đây khi mà trong tác phẩm cuối cùng, **nhân vật chính lại là đứa con gái nhỏ thân yêu**, người "đi qua đời tôi" lâu dài hơn bất cứ ai, chia xẻ, gằn gỏi, yêu thương, thân ái hơn bất cứ kẻ nào khác... "Mối tình cảm" lớn nhất trong một cuộc sống đầy thăng trầm gió bão. Do đó mà sự "quay lưng" của Âu Cơ kể từ ngày Mẹ chết đã làm trái tim tôi tan nát hơn bất cứ lần phản bội quay lưng của mọi người thân-sơ nào tôi từng gặp trong đời.*

Nhưng rồi, cũng giống như lời nhận định của anh Phạm Thái Chung trong bài Tựa tác phẩm Trần Sa:

"TTBG quan niệm một cách không bình thường rằng '**chỉ khi nào mất đi, người (đối tượng) kia mới vĩnh viễn thuộc về mình**', thì cho dù bây giờ đã mất Âu-Cơ-của-hiện-tại, tôi biết mình vẫn-còn-Âu-Cơ-của-26-năm-quá-khứ qua chữ nghĩa riêng.

Vẽ lại chân dung đưa con gái xuyên qua những bài viết nhỏ của Âu Cơ và cũng của cả tôi là một hình thức "nhặt nhanh gom góp kỷ niệm cho riêng mình một thứ tài sản lớn..."

Vì vậy, trong *BI KỊCH MỘT NHÀ VĂN* (một "tác phẩm" mà "không là tác phẩm") được chia thành hai phần, tôi chỉ biết làm cái hành động của con dã tràng bé nhỏ cứ hoai se cát biển Đông trong niềm an ủi mong manh rằng "vẫn còn đang rất gần đưa con gái nhỏ ngây thơ".

Và như thế cũng đã **đủ là sức mạnh** cho tôi chấp nhận lần cúi đầu cuối cùng trước vị ác thần Định Mệnh.

Một sự **CHÀO THUA**.

Một sự bó tay **ĐÁU HÀNG** mà có lẽ đến vài chục năm sau những dòng viết này mới được làm cho sáng tỏ. Nhưng đó là vận số muôn màng, tôi phải cắn răng nhận chịu.

Khi nhân thế biết rằng sao Khuê sáng

Thì sao Khuê đã tắt hẳn rồi!

Tác phẩm nghệ thuật điêu khắc "*Bàn tay Thượng Đế*" của Rodin cơ hồ như đang vẽ hình trước mặt với những cái cười giễu cợt... Quả thật, trong *Bàn Tay to lớn* đó, cái nhân dáng nhỏ bé đang loay hoay tìm cách trốn chạy, được Rodin tạo ra, **cũng chính là hình ảnh của tôi!**

Tưởng như thế đã xong, một thứ Quá Khứ **RẤT CẦN PHẢI QUÊN LÃNG** hoặc **VUI CHÔN VĨNH VIỄN** dưới bờ ký ức, vậy mà... rồi cũng chẳng xong.

Từ tối hôm trước đến tận lúc này, tâm trạng thần thờ lãng đãng, chân bước như không chạm đất, tôi chẳng biết mình nên oán hận Thượng Đế hay là phải cảm ơn Ngài?

Nghĩ, giá được bình thường và ngu ngu một chút, có lẽ đời lại khá...

Nhưng mà, nếu "*giống như*" mọi người đàn bà bình thường khác, liệu rằng có một độc giả "*còn sống đã chết*" **MUỐN** đọc những dòng chữ mình đã viết ra?!

Tôi nay hy vọng mọi căng thẳng dịu bớt, sẽ viết tiếp câu chuyện về căn nhà đường Số Hai & William của Một Truyện Dài Không Tên trước khi bắt qua căn-nhà-những-người-trăm-năm-cũ, nơi tôi đã từng tìm ra hạnh phúc đích thật trong hơn 20 năm trời sống với Mẹ già và Âu Cơ.

□

***/ Chuyện đời nay.**

Thứ Năm June 8/2017,

12:00 trưa, ngày thứ Tư ở Sài Gòn.

Căn phòng khách sạn tôi đang trú ngụ tại Sài Gòn có một lớp tường bằng kính trong suốt nhìn xuống ngã tư Lê Anh Xuân & Lê Thánh Tôn ồn ào sống động. Căn phòng đã ở trong lần về VN cách đây 5 tháng. Lần này quay lại, thấy quen thuộc như đang trở lại nhà riêng.

Bên kia đường ngay góc ngã tư, có cái quán *café* lộ thiên mở cửa suốt đêm, ban ngày lúc nào cũng đông khách. Vân San bảo, đó là nơi tụ tập của đủ mọi thành phần trong xã hội, từ du khách đến dân địa phương, từ giới trẻ đến giới già, từ giới làm ăn đến giới giang hồ, cờ bạc.

Khi thấy vẻ ngạc nhiên của tôi theo ba chữ “*giới giang hồ*”, San giải thích:

"Gọi cách khác là giới ‘*anh chị đâm chém*’”.

Lần trước và lần này, tôi chỉ kéo ghế ngồi sát cửa kính nhìn xuống cái quán, nghĩ, “*mình cũng từng là một người khách như những con người trước mặt*” một thời nào xa cũ. Giờ đây, chỉ thoáng tưởng đến điều bước chân vào đó, cũng đủ thấy rùng mình sợ hãi.

Tuy nhiên, lúc 3 giờ sáng mỗi hôm (lần ở trước cũng vậy), tôi đều là người khách duy nhất của quán.

Thật thú vị theo điều vừa nói!

Ngồi nhấp ly *café* khuya mà cứ tưởng tượng mình đang là người khách trong truyện ngắn Một Nơi Sạch Sẽ Và Sáng Ánh Đèn của Hemingway.

Ngoài tôi, trong quán có vài ba chú bồi bàn lúc nào cũng chúm mắt vào cái điện thoại di động, có chú bé giữ xe cúi đầu ngủ gục phía trước. Đường xá rơi rớt vài chiếc taxi qua lại, các cửa hàng im ngủ, những cảm xúc nghệ sĩ dễ dàng sống dậy theo một Sài Gòn thân yêu trong ký ức xa xăm.

Nghĩ, sẽ có lần tôi viết lại mọi nỗi niềm xảy ra –trong nội tâm và ngoài bối cảnh thực tại- ở những buổi khuya ngồi uống *café* một mình như vậy.

Chỉ những con người Sài Gòn đang lưu lạc phương xa mới THẨM ĐƯỢC những điều tôi sẽ kể. Chứ còn những “người-Sài Gòn-cũ đang ở trong Sài Gòn-mới-hiện tại” sẽ chẳng bao giờ cảm nhận được sự ngon ngọt của cốc café trước mặt khi mà họ KHÔNG CÓ ĐƯỢC tình cảm hoài niệm theo một cái gì đang-hiện-diện-mà-thật-cũng-là-đã-bị-dánh-mất-từ-42-năm-qua.

Chiều nay ngồi viết, trời đang mưa lớn bên ngoài làn kính.

Mưa dầm dề đường trơn ướt tiêu điều...

Trận mưa làm gọi lên biết bao nỗi nhớ.

-Nhớ cái thuở đi bộ cạnh anh Trần Phụng Hà từ sân trường Nhạc trên con đường Nguyễn Du ra Lê Văn Duyệt, quẹo phải Tú Xương rồi bắt qua Yên Đổ về căn nhà-quét-vôi-màu-gạch; chiếc áo mưa Không quân được cánh tay chèo của anh trùm kín lên đầu hai đứa.

-Nhớ cái thuở trốn học đạp xe lam lên trại Nhảy Dù thăm anh Vũ để nghe anh hát “*Em đến thăm anh một chiều mưa*”.

-Nhớ những hôm ngồi nhìn mưa Sài Gòn từ cửa sổ bàn học mà nghĩ đến anh Thuận Văn Chàng, anh Nguyễn Ngọc Thùy nơi tiền đồn heo hút qua câu hát “*Nếu mai không nổ, anh đâu biết xuân về hay chưa...*”

Những cái “*nhớ về thuở ấy*” đã trôi đi và biến mất trong tâm hồn riêng từng người và chung trong toàn thể cuộc sống.

Nhưng, với tôi, làm sao quên được? Nó vẫn tồn tại, hiện hữu đâu đó trong ký ức và trên chữ nghĩa.

Đề rồi, một buổi chiều như chiều hôm nay, ngay CHÍNH TRONG *Sài Gòn-hiện-tại-của-phe-thắng-cuộc*, nhìn những hạt mưa bám lên làn kính, mới chợt tìm ra được “*một Sài Gòn rất riêng thuở ngày xưa*” CỦA tôi, CỦA Uyên Thao và CỦA tất cả những con người Sài Gòn-cũ đang lưu lạc phương xa.

[]

Trần Thị Bông Giấy

(Viết xong bài này tại khách sạn Vina Terrace ở Sài Gòn khuya thứ Tư, June 7/2017, chuyến về thăm quê hương cùng Vân San).

[]